
UNGDOMENS NORDISKA RÅD

SLUTDOKUMENT 2021

**Ungdommens
Nordiske Råd**

Innehållsförteckning

1. SESSIONEN 2021	3
2. PRESIDETS VERKSAMHET UNDER 2020-2021	5
President: Aldís Mjöll Geirsdóttir, Island	7
Vicepresident: Kenneth Storm Jessen, Danmark	10
Presidiedlem: Annika Lyytikäinen, Finland	12
Presidiedlem: Veera Hellman, Finland	13
Presidiedlem: Seda Kecec, Danmark	14
Presidiedlem: Aida Almakari, Finland	15
Presidiedlem: Emma Tcheng, Finland	16
Presidiedlem: Emilia Granqvist, Finland	17
3. UNGDOMENS NORDISKA RÅDS STRATEGI	19
4. GODKÄNDA RESOLUTIONER	20
Välfärd i Norden	20
8. Fri snus i hele Norden!	20
27. Lagstifta om könsneutrala personnummer och ett tredje kön i Norden	20
33. HBTQIA+-historia hör hemma i läroplanen	21
Tillväxt i Norden	21
18. En socialt retfærdig nordisk region	22
19. Norden skal sætte ind mod psykisk sårbarhed og ungdomsarbejdsløshed	23
24. Tech-giganterne skal reguleres i Norden	24
26. Norden skal være klar til kunstig intelligens	25
35. Nordisk integrerad marknad för personligt sparande och investering	26
39. Opprett et fellesnordisk pantestystem	26
Kunskap och kultur	27
2. Etablér forsøgsordninger, som fremmer udvekslingen mellem de nordiske lande	27
3. Prioritér bedre rammevilkår for nordiske samarbejdsorganisationer	27
4. Ungdomspolitisk Netværksfond	28
11. Utveckla nordiska skolan tillsammans – lärarexport är plåster på såren	29
14. Nordisk samarbeid i høgare utdanning	30
28. Mer undervisning om samerna och inuiterna samt deras kultur och historia i nordiska grundskolor	31
38. Nordisk litteratur på folkebiblioteka	32
Hållbart Norden	32
9. Fokus på forskning og udnyttelse af alle bæredygtige energiformer som energikilde i Norden	32

13. Gemensam beredskap för naturkatastrofer och klimatförändring.....	33
16. En ny grøn skattereform og ny klimapolitik for fremtiden.....	33
22. Principper for den nordiske klimapolitik	34
23. Nordens dyr og planter skal overleve	35
25. En ny grøn ”New Deal” for den nordisk-baltiske region.....	35
29. Skogbruket må regnes som en bærekraftig aktivitet.....	36
32. En grønnere framtid for lufttransporten	37
Utrikes-, forsvars-, och säkerhetsfrågor	37
1. Norden skal sikre øget demokrati, fred og stabilitet i Arktis og Norden ved at inddrage unge og foreningsliv mere i udviklingen	37
5. Stillingtagen mod Folkerepublikken Kina i forsvar af demokrati og menneskerettigheder ..	38
12. Ökat samarbete över landsgränserna i norr!	39
15. De nordiske lande skal arbejde for en bedre sportsverden.....	40
20. Det nordiske diplomati skal træde ind i det 21-århundrede	41
34. Värna den nordiska passionen.....	42
4. UNR:S PRESIDIUM 2021-2021.....	44

1. SESSIONEN 2021

Ungdomens Nordiska Råd samlades till sin årliga session den 29.–31. oktober 2021 i Köpenhamn, Danmark. I sessionen deltog representanter från medlems- och observatörsorganisationer från alla de nordiska länderna och självstyrande områdena, sammanlagt ungefär 80 personer.

Under sessionen debatterades flera olika politiska frågor inom bland annat internationell politik, miljö, nordisk politik, försvar, utbildning, arbetsmarknad och socialpolitik. Sammanlagt inlämnades 38 resolutionsförslag, som sedan behandlades i partigrupper och arbetsgrupper under lördagen och söndagen. Av dessa 38 resolutioner godkändes 31 och de presenteras senare i denna rapport. Det kommande året hoppas vi att dessa resolutioner kommer att lyftas fram och ligga till grund för debatter inom Nordiska rådets olika utskott och partigrupper.

Sessionen inleddes på torsdagen 28.10 med ett seminarium om Ungt ledarskap för ett hållbart Norden. Under evenemanget diskuterades temat hållbarhet från tre olika synvinklar, från de ekonomiska, ekologiska och sociala aspekterna. Deltagarna fick både analysera och identifiera nyckelfrågor kring dessa teman, samt diskutera möjliga lösningar och ungt ledarskap inom hållbarhet.

Under själva sessionen hade vi även besök av Nordiska Rådets rådsdirektör Kristina Háfoss som förutom sin hälsning även gav UNR skog som en 50-årig gåva, med hållbarhetstema.

Under fredagkvällen firades UNRs 50-års jubileum, med två jubileumspaneler samt jubileumsreception på Folketinget. I första jubileumspanelen diskuterade presidenten Aldís Mjöll Geirsdóttir, Nordiska Rådets president Bertel Haarder, Ministerrådets generalsekreterare Paula Lehtomäki och UNR:s alumni och president 2009–2011 Minna Lindberg hur det nordiska samarbetet kunde och borde se ut i framtiden, speciellt gällande involverande av unga, samt hur klimat och miljöfrågor borde lösas tillsammans på nordisk nivå. Panelen modererades av Nicholas Kujala, UNR:s president 2019–2020. Under den andra jubileumspanelen som modererades av UNR:s alumni Johanna Mantere, diskuterades ungas delaktighet i Norden och globalt, av Nicholas Kujala, European Youth Forums styrelsemedlem Nicolai Boysen, Natascha Skjaldgaard som är medlem i Europarådets Advisory Council on Youth, och Magnus Ek som är ordförande för Nordiska rådets Utskott för ett Hållbart Norden.

Under sessionen valdes en ny president, Rasmus Emborg från Danmark och Förbundet Nordens Socialdemokratiska Ungdom (FNSU). Det nya presidiet består i tillägg till presidenten av följande personer:

Annika Lyytikäinen, suppleant: Andreas Salomonsson (KDUN)

Robin Lennartsson, suppleant: Christian Bülow (NFU)

Eva Davidsdottir, suppleant: Ava Rudberg (SUN)

Anne Jensdatter, suppleant: Maria Pulkka (NCF)

Kristian Lausten Madsen, suppleant: Martine Tennholm (NLU)

Oscar Sameland, suppleant: Sebastian Joubert Skotte Kaimson (NUU)

Aida Almakari, suppleant: Elin Ekanger (GUN)

Rasmus Emborgs suppleant: Kristian Fagerli (FNSU)

Dag Henrik Nygård, suppleant: Karin Cederlöf (FNUF)

2. PRESIDETS VERKSAMHET UNDER 2020-2021

Dette har vært et spesielt og interessant år på grunn av covid-19-pandemien. Vi i presidiet har ikke møttes en eneste gang – bare digitalt. Det er ikke til å stikke under stol at dette har farget året og gjort det annerledes enn årene før. Dessuten ble forrige sesjon avholdt digitalt, og ingen resolusjoner ble vedtatt. Til tross for krevende omstendigheter har vi representert unge i Nordisk Råd, både i de faste utvalgene og i Nordisk Råds presidium.

Organisatorisk utvikling

Året begynte med at vi måtte finne en fungerende form på arbeidet, som ikke kunne skje helt som vanlig. Presidiet har fungert digitalt i hele år, og digitale møter er, som dere helt sikkert selv har erfart, en kunst.

I november 2020 fikk vi en ny koordinator da Silja Markkula tok over etter Christa Elmgren.

Synlighet er viktig. Vi har jobbet målrettet for å gjøre UNR mer synlig, både ved å delta på ulike arrangementer, men også gjennom å opprette en egen arbeidsgruppe for synlighet. I tillegg har vi lagt ned mye arbeid i å fornye UNRs nettside, som blir publisert senere i år som et av høydepunktene i UNRs 50-årsjubileum.

Det siste året har vi snakket om nødvendigheten av å utvide UNR og styrke arbeidet ved å opprette arbeidsgrupper eller komiteer hvor UNRs representanter i Nordisk Råds faste utvalg vil lede arbeidet. Jeg mener at det burde skje når det nye presidiet tiltrer. Slik får presidiet mer støtte i sitt arbeid, representantene i utvalgene får bedre forberedelser, og det kan også styrke forholdet mellom UNR og medlemsorganisasjonene. Og når flere tar del i arbeidet vil arbeidet selvfølgelig bli synlig for enda flere - og det er jo mye morsommere å jobbe i større grupper!

Politisk arbeid

Årets fokus har blant annet vært å sikre at UNR tar aktivt del i Nordisk Råd. Vi har vært flinke til å snakke om det og påpeke det i Nordisk Råd, men dessverre har vi opplevd at digitale møter har ført til en nedprioritering av UNR i Nordisk Råd. Iblant har vi opplevd å ikke få mulighet til å presentere sakene våre på grunn av tidsmangel. UNR er et viktig forum for unge i Norden og må være en aktiv og reell deltaker i alt arbeidet i Nordisk Råd. Derfor var det gledelig at Bertel Haarder, president i Nordisk Råd, tok så vel imot våre bekymringer underveis i året.

Det har vært en del fokus på klimasaken. Både gjennom resolusjoner og deltakelse på diverse arrangementer, og Klimafondet har vært et stort prosjekt dette året. UNR har lagt vekt på at unges rolle i klimakampen må bli anerkjent ved å etablere et troverdig og demokratisk klimafond for å styrke unges beslutningsmakt i klimasaker i Norden. Det blir interessant å følge med på utviklingen av Nordisk fond for unges biodiversitets- og klimaarbeid og hvordan dette faktisk blir. UNR har også lagt vekt på at Norden lager en ambisiøs klimapolitikk og -strategi og griper til solide og passende tiltak mot klimakrisen.

Møter og resolusjoner

Vi har avholdt ett presidiemøte hver måned, bortsett fra i sommerferien, og noen ganger flere etter behov. Alle presidiets elleve møter har vært digitale på grunn av covid-19-pandemien. Møtene har dreid seg om oppdateringer på arbeidet fra dag til dag, diskusjoner om resolusjoner tok mye tid, og planlegging av årets sesjon – og selvfølgelig relevante saker på det aktuelle tidspunktet.

Siden ingen resolusjoner ble tatt opp og vedtatt på forrige sesjon måtte vi i presidiet finne en annen tilnærming til det å ta opp resolusjoner i Nordisk Råd. Det krevde økte forberedelser i forkant av hvert møte. Vi måtte ta gamle resolusjoner og oppdaterte dem til å passe dagens situasjon. Det har også vært krevende å miste den uformelle delen av samarbeidet, som å snakke sammen i pauser i fysiske møter, forme relasjoner og slik bli bedre rustet til å løfte unges saker i Nordisk Råd.

Covid-19 påvirket ikke bare de praktiske detaljene, men også politikken i Nordisk Råd. Ungt folk opplevde i større grad hindringer for å ta del i arbeidslivet, utdanning og så videre. Grensehindringer og liknende ble mye diskutert. Noen av UNRs resolusjoner har også vært faret av pandemien. For eksempel resolusjonen om en balansert arbeidslivsbalanse i en digital levealder, bedre digitale løsninger i utdanning og at de nordiske landene forbereder seg bedre på fremtidige pandemier ved å samarbeide enda tettere.

Takk!

Til slutt vil jeg takke presidiet for samarbeidet det siste året. Presidiet har jobbet jevnt og trutt under krevende forhold med å være en tydelig stemme for unge i Nordisk Råd. Jeg vil også takke spesielt koordinator Silja Markkula og generalsekretær Lena Höglund som har vært limet vårt i UNR, arbeidsjern gjennom året og holdt oss på rett spor. Sist vil jeg takke alle som har jobbet med eller for UNR på en eller annen måte.

Takk fyrir mig!

Aldís Mjöll Geirsdóttir
UNRs president 2020-2021

Nedan hittar du en mer detaljerad rapport från presidiummedlemmarna. I UNR:s presidium 2020-2021 satt följande personer:

President: Aldís Mjöll Geirsdóttir (suppleant: Rasmus Jungersen Emborg)

Vicepresident: Kenneth Storm Jessen (suppleant: Anna Falkenberg)

Presidiummedlemmar: Emma Tcheng (Caroline Stephansen), Aida Almakari (Elin Ekanger), Annika Lyytikäinen (suppleant: Elina Totland), Christian Bülow (suppleant: Robin Lennartsson), Emilia Granqvist (suppleant: Alex Sigal), Veera Hellman (suppleant: Anders Storgaard), Seda Kekec (suppleant: Liv Müller Smith-Sivertsen)

President: Aldís Mjöll Geirsdóttir, Island

Suppleant: Vara: Rasmus Jungersen Emborg, Danmark

Navn	Aldís Mjöll Geirsdóttir
Land	Island
Paraplyorganisasjon og partigruppe	Foreningen Nordens Sosialdemokratiske Ungdom (FNSU) Den sosialdemokratiske gruppe
Komité i Nordisk Råd	Presidiet
Komitéarbeid i Nordisk Råd	<p>I lys av de spesielle omstendighetene for årets presidium, der ingen resolusjoner ble vedtatt på sesjonen 2020, var prosessen med å løfte saker til Nordisk Råd litt annerledes enn vanlig. Vi valgte å finne eldre resolusjoner og oppdaterte dem etter behov.</p> <p>Jeg deltok på møter i Nordisk Råds presidium, som alle var digitale i år. Omstendighetene rundt covid farget selvfølgelig mange av presidiets diskusjoner i år, og administrative- og grensehindrenger på grunn av covid ble hyppig diskutert i oppstarten av arbeidsåret. Jeg la blant annet vekt på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none">• På møtene i presidiet presenterte jeg det som generelt var aktuelt i UNR, og fortalte dem også om UNRs prioriteringer som falt inn under de faste komiteenes virkeområde.• Ungdoms posisjon i kjølvannet av covid, da koronakrisen er spesielt vanskelig for unge mennesker. Det må kartlegges og iverksettes spesifikke tiltak for å forhindre dårlig psykisk helse, arbeidsledighet, isolasjon og andre sosiale utfordringer, og så videre. Jeg påpekte

	<p>dette også for de nordiske statsministrene på Nordisk Råds 72. sesjon.</p> <ul style="list-style-type: none"> • UNRs økonomi. Jeg påpekte at UNRs prosjekter har utviklet og utvidet seg mye de siste årene, men finansieringen tar ikke nødvendigvis hensyn til dette. UNR er det øverste samarbeidsorganet for unge i Norden, og det må prioriteres. Jeg løftet saken om UNRs økonomi umiddelbart etter at jeg tiltrådte embetet, men også på påfølgende møter. • Jeg la særskilt vekt på klima, ettersom klimakrisen er vår tids største utfordring. • Deltok i temasesjonen 30. juni 2021. Snakket om cyberangrep og fremtidige pandemier og viktigheten av at de nordiske landene jobber tett sammen om disse sakene. Pekte på at de nordiske landene må gjennomføre tiltakene de allerede har blitt enige om på en systematisk og bedre måte enn i dag, som for eksempel Nordisk Råds politikk for samfunnsikkerhet. Videre poengterte jeg at UNR ikke hadde talerett i alle saker. Dette er et problem ettersom UNR er et viktig forum for unge i Norden og må være en aktiv og reell deltaker i alt arbeidet i Nordisk Råd og til enhver tid kunne delta i alle diskusjoner. • Ble oppnevnt i en arbeidsgruppe i presidiet med tittelen "Arbeidsgruppen for sesjonens toppmøte" som skulle skrive forslag til ministrene om NRs tiltak etter covid. Deltok i fem møter. Der fokuserte jeg nok en gang på å kartlegge situasjonen for unge mennesker etter covid på ulike områder, som utdanningsmuligheter, sysselsetting, psykisk helse og andre sosiale forhold. <p>Deltok på følgende møter gjennom presidiet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 27.-29. oktober 2020, digitalt • 14.-15. desember 2020, digitalt • 8. mars 2021, digitalt • 13. april 2021, digitalt • 23. juni 2021, digitalt • 28.-29. juni 2021, digitalt • 30. juni 2021 (temasesjonen), digitalt • 1. juli 2021, digitalt • 11. august 2021, digitalt • 7. september 2021, digitalt • 15. oktober 2021, digitalt
<p>Partigrupperarbeid i Nordisk Råd</p>	<p>Jeg har vært representant for UNR i S-gruppen i ett år. I mitt arbeid i gruppen har jeg deltatt på møter, blitt kjent med gruppen, deltatt i paneldiskusjon på vegne av partigruppen, tatt opp saker på vegne av unge i Norden, løftet aktuelle UNR-saker og understreket hvor viktig UNR er, diskutert UNRs økonomiske situasjon, lett etter støtte til resolusjoner og så videre.</p>

	<p>Deltok på S-Gruppens sommermøte som ble holdt digitalt den 10. august. Der kom jeg med kommentarer angående arbeidsprogrammet for 2022 og la vekt på unges synspunkter, blant annet i sammenheng med klimaendringer; Jeg minnet om hvor alvorlig situasjonen er og at vi må iverksette tiltak straks. Dette førte til mye diskusjon i partigruppen.</p>
<p>Arbeidsoppgaver internt i UNR</p>	<p>Som president har jeg ansvar for å forberede og lede presidets møter, koordinere det interne arbeidet i presidiet, samarbeide med koordinator og å aktivisere presidets medlemmer. Som president har jeg representert UNR eksternt på mange ulike møter og i paneldebatter. Jeg har lagt mye vekt på klimasaken, og var med på å skrive UNRs resolusjon som ble løftet i komiteen for bærekraftig utvikling.</p> <p>Jeg ville jobbe med å øke synligheten vår på sosiale medier og opprettet en arbeidsgruppe for det. Dette arbeidet må fortsette framover, det er utrolig viktig at UNR er synlig.</p> <p>Ettersom UNR er 50 år i år var jeg med på Pohjola-Nordens Ungdomsförbund (PNU) sin kampanje med en video om UNR.</p> <p>Deltatt i planleggingen av jubileumsseminar, -paneldebatt og -mottakelse på UNRs sesjon 2021.</p> <p>Varapresidenten min og jeg jobbet sammen om å oppdatere samarbeidskontrakten mellom UNR og PNU.</p>
<p>Ekstern representasjon for UNR</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Radiointervju om „Choosing Green“ i DK LOUD – 16.11.2020. • „Choosing Green“, digitalt toppmøte i forkant av COP26 – paneldebatt – 17.11.2020. • Norden, världens mest hållbara region. Hur blir det rättvist? Grøn omstilling på arbeidsmarkedet – innlegg og paneldebatt – 4.12.2020. • Ungdommens rundebordskonferanse om klima (Icelandic Climate Council og den britiske ambassaden på Island) – innlegg og paneldebatt – 15.2.2021. • Nordens dag: kulturens verdi i Norden i krisetid – nordisk kultursamarbeid i fortid, nåtid og fremtid (Nordens hus i Reykjavík) – innlegg – 23.3.2021. • Finland's Presidency 2021 in cooperation with Åland – Nordic Council of Ministers. We All Make a Difference! Alla påverkar! Jokainen vaikuttaa! Virtual Conference on Education, Culture and Youth as Drivers for Sustainable Development – innlegg med tittel: Are we there yet? Time is running out. (filmklipp fra innlegget har blitt brukt videre) – 9.6.2021. • Folkets møte i Reykjavík. I samme retning eller i alle retninger? Nordisk samarbeid og COVID-19 – paneldebatt – 4.9.2021. • Skal delta på COP26 i Glasgow – 1.11.2021-6.11.2021.

Resolusjoner jeg arbeidet med i Nordisk Råd	Styrk det nordiske samarbeidet om samfunnsikkerhetspolitikk
Andre relevante aktiviteter/innsatser	<p>Passet på at UNR var synlig, og skrev blant annet innlegg om klimasaken med Silja Dögg Gunnarsdóttir, daværende president i Nordisk Råd, og Oddný Harðardóttir, daværende varapresident i Nordisk Råd.</p> <p>Møtte i Nordisk Råds islandske delegasjon sitt møte i april 2021 der Islands samarbeidsminister møtte. Mye tid gikk med på å diskutere kultur og økonomiske nedskjæringer, og jeg presenterte UNR sine prioriteringer både på kulturfeltet og generelt.</p> <p>Jeg har lagt stor vekt på at UNR skal være en aktiv og reell deltager i NR. Det siste året har de aller fleste av Nordisk Råds møter vært digitale, og UNR sine faste punkter har ofte blitt nedprioritert på dagsorden, og iblant fikk UNR sine representanter ikke tid til å presentere sine saker. Det har ført til at resolusjoner ikke har blitt diskutert på møter og samme sak må settes opp igjen på neste møte. Etter at jeg tok dette opp i NRs presidium møtte jeg Bertel Haarder og Annette Lind, president og varapresident i Nordisk Råd, for å diskutere mulige løsninger. På møtet diskuterte vi hvordan det er mulig å involvere UNRs representanter bedre i NRs arbeid, hva vi ønsker å få ut av vår deltagelse og hvilke saker vi legger vekt på. UNRs representanter legger ned stor innsats, spesielt i år, for å løfte resolusjoner, og da er det kjedelig å ikke få tid til å presentere den og å få tid til at den blir diskutert i NR. Dette ble tatt vel imot, og NR har iverksatt tiltak, men dette betyr også at vi i UNR må være klare for å delta slik vi har uttrykt ønske om.</p> <p>Ble oppnevnt i arbeidsgruppe om bærekraftsmål 4.7 i Islands utdanningsdirektorat (MMS). MMS fikk i oppdrag fra nordisk ministerråd å lage undervisningsmateriell og veileder til å styrke undervisningen i forbindelse med bærekraftsmål 4.7 i skolen.</p>

Vicepresident: Kenneth Storm Jessen, Danmark

Suppleant: Anna Falkenberg, Færøerne

Navn	Kenneth Storm Jessen
Land	Danmark

Paraplyorganisation og partigruppe	Nordens Liberale Ungdom og Mittengruppen
Udvalg/utskott i Nordisk Råd	Udvalget for Velfærd i Norden
Udvalgsarbejde i Nordisk Råd	<p>Jeg har deltaget i møder i velfærdsudvalget på vegne af UNR. Jeg har sammen med Seda og vores suppleanter forklaret ungdommens holdninger til forskellige spørgsmål. Jeg har blandt andet deltaget i et webinar omkring antibiotika resistens med deltagelse af udvalget samt flere EU parlamentarikere.</p> <p>Vi har også fremført én resolution i løbet af året, nemlig resolutionen om vaccinations insatser i nordiske lande, med fokus på samarbejde.</p> <p>Anna har deltaget meget aktivt i debatter i udvalget omkring abortlovgivning på Færøerne som har været et punkt på dagsordenen i 2021</p>
Partigrupperarbejde i Nordisk Råd	Igennem året har vi gennemgået nyt fra UNR og vores arbejde. Derudover har jeg deltaget i formøder for Mittengruppens medlemmer i udvalget for velfærd i Norden.
Arbejdsopgaver internt i UNR	<p>Jeg har internt i UNR været med i ansættelsesprocessen med at få ansat en ny koordinator for UNR, hvilket var en større og vigtig opgave i starten af vores arbejdsår.</p> <p>Derudover har jeg været en del af opgaven med at få lavet en ny aftale mellem UNR og PNU i forhold til samarbejde og sekretariatet - En opgave Aldís og jeg har siddet med.</p>
Eksterne repræsentationer for UNR	<p>Jeg har deltaget i en arbejdsmiddag med den danske minister for nordisk samarbejde, Flemming Møller Mortensen, hvor også Bertel Haarder og andre medlemmer af Nordisk Råd deltog. Her fortalte jeg om UNR's arbejde.</p> <p>Jeg har på vegne af UNR også som tidligere beskrevet deltaget i et webinar om antibiotikaresistens med EU parlamentarikere</p>

Resolutioner jeg arbejdet med Nordisk Råd	Vaccinations Insatser i Nordiske Lande
--	--

Presidemedlem: Annika Lyytikäinen, Finland

Suppleant: Elina Totland, Norge

Navn	Annika Lyytikäinen
Land	Finland
Paraplyorganisation og partigruppe	Kristdemokratisk Ungdom i Norden (KDUN), Mittengruppen
Udvalg/utskott i Nordisk Råd	Utskottet för kunskap och kultur
Udvalgsarbejde i Nordisk Råd	<p>Deltagit på samtliga utskottsmöten för utskottet för kunskap och kultur som representant för UNR. Förutom presenterat och drivit igenom UNR:s egna resolutioner har jag bl.a. fört fram vikten av att inkludera ett studentperspektiv då man fattar beslut i utbildningsfrågor och betonat vikten av att de nedskärningar som görs i NR:s budget för kunskap och kultur inte ska påverka barn och unga. Dessutom har jag tagit upp vikten av att ge UNR tid och talturer i utskottsarbetet.</p> <p>Inför utskottsmöten har jag deltagit i ett förberedande möte sammankallat av sekretariatet där vi gått igenom dagordningen ur ett UNR-perspektiv. Jag har också haft kontakt och möten med parlamentariker i utskottet inför möten för att få bättre genomslagskraft för våra resolutioner.</p>
Partigrupppearbejde i Nordisk Råd	<p>Deltagit på samtliga partigruppsmöten för Mittengruppen och fört UNR:s talan på majoriteten av dem. Vid dessa tillfällen har jag bland annat framhållit vikten av att egna UNR tid på såväl grupp- som utskottsmöten. Dessutom har jag deltagit i utskottsgruppens (de Mittengruppen-medlemmar som sitter i UKK) möten och där bl.a. tillsammans med parlamentarikerna förberett Mittengruppens medlemsförslag till UKK och fått komma med förverkligade ändringsförslag på förslagens innebörd.</p>

Arbejdsopgaver internt i UNR	<p>Sociala media -task force</p> <p>Planering inför jubileumsseminariet vid sessionen 2021</p>
Eksterne repræsentationer for UNR	<p>Under året har jag deltagit i fyra möten för den finländska NR-delegationen som UNR:s representant.</p> <p>I mars 2021 deltog jag i Nordiska Rådets digitaliseringsseminarium som UNR:s representant och diskuterade digitaliseringen inom den högre utbildningen.</p> <p>I juni 2021 deltog jag för UNR:s mandat i den ena dagen av Nordiska Rådets temasession.</p>
Resolutioner jeg arbejdet med Nordisk Råd	<p>Glöm gränserna – förbättra tillgängligheten till distansstudier i Norden (godkänd som utskottsförslag)</p> <p>Mer Norden i Skolan (godkänd som utskottsförslag)</p>

Presidiemedlem: Veera Hellman, Finland

Suppleant: Anders Stoorgaard, Danmark

Navn	Veera Hellman
Land	Finland
Paraplyorganisation og partigruppe	Nordisk Ungkonservativ Union (NUU), Konservativa gruppen (Samlingspartiets Ungdomsförbund)
Udvalg/utskott i Nordisk Råd	Tillväxt och utveckling
Udvalgsarbejde i Nordisk Råd	Jag har deltagit i de utskottsmöten som jag haft möjlighet i mån av mitt dagjobb. Utskottsmöten har behandlat till mestadels enbart de ärenden som stått på föredragningslistan. Under detta år har vi inte fått med flera

	<p>UNR resolutioner på listan. Emilia Granqvist presenterade resolutionen om framtida arbetsliv.</p> <p>Jag tror att utskottsarbetet och att få UNR:s röst hörd kommer att vara en aning lättare då vi övergår till fysiska möten där resolutioner eller andra frågor kan framföras också under inofficiella tillställningar, inte bara på möten.</p>
Partigrupperarbejde i Nordisk Råd	<p>Jag har tagit del i största delen av mitt partigruppsmöten under det gångna året. Möten har hållits på distans och därmed har jag inte haft möjlighet att bekanta mig bättre med de som kommer någon annanstans än från Finland. Jag diskuterade bl.a. Framtida arbetsliv med konservativa gruppens representanter från Finland.</p>
Eksterne repræsentationer for UNR	<p>Deltog på ett av möten där Finlands representanter i Nordiska rådet sammanträdde.</p>
Resolutioner jeg arbejdet med Nordisk Råd	<p>Framtidens arbetsliv</p>

Presidiemedlem: Seda Kekec, Danmark

Suppleant: Liv Müller Smith-Sivertsen, Danmark

Navn	Seda Kekec
Land	Danmark
Paraplyorganisation og partigruppe	SUN – Socialistisk Ungdom I Norden. Nordisk grøn vänster

Udvalg/utskott i Nordisk Råd	Välfærd
Udvalgsarbejde i Nordisk Råd	Deltaget I møde
Partigrupperarbejde i Nordisk Råd	Har deltaget I møder og lyttet med
Resolutioner jeg arbejdet med Nordisk Råd	Vaccinationer

Presidemedlem: Aida Almakari, Finland

Suppleant: Elin Ekanger, Norge

Navn	Aida Almakari
Land	Finland
Paraplyorganisation og partigruppe	Grön Ungdom i Norden (GUN), Mittengruppen
Udvalg/utskott i Nordisk Råd	Udvalget for et holdbart Norden (UHN)
Udvalgsarbejde i Nordisk Råd	Jag har tagit del i största av utskottsmöten för utskottet för hållbart Norden som representant för Ungdomens Nordiska Råd under det gångna året.

Partigrupperarbejde i Nordisk Råd	Jag har deltagit i de flesta utskottsmötena med andra Mittengruppen - medlemmar.
Arbejdsopgaver internt i UNR	Planering inför seminariet vid sessionen 2021.

Presidiedlem: Emma Tcheng, Finland

Suppleant: Caroline Stephansen, Danmark

Navn	Emma Tcheng
Land	Finland
Paraplyorganisation og partigruppe	Nordiska Centerungdomens Förbund (NCF) och Mittengruppen
Udvalg/utskott i Nordisk Råd	Utskottet för ett Hållbart Norden
Udvalgsarbejde i Nordisk Råd	<p>Jag har deltagit i utskottet för ett hållbart Nordens möten fram till april 2021. Därefter har min suppleant deltagit istället för mig när hon har haft möjlighet, då jag själv har varit förhindrad p.g.a. utmattning och stress.</p> <p>I arbetet har jag presenterat och talat för UNR:s två resolutioner (en ny och en gammal) av vilken en gick vidare till behandling. Tack vare ett gott samarbete med utskottets sekretariat har UNR:s ärenden blivit prioriterade trots rist på tid.</p> <p>Inför utskottsmöten har jag deltagit i förberedande möten sammankallade av sekretariatet där vi genomgått agendan från ett UNR-perspektiv. Övriga inkallade har varit utskottets ordförande samt UNR:s generalsekreterare och koordinator.</p>

<p>Partigruppearbejde i Nordisk Råd</p>	<p>I samarbejde med presidets andre medlemmer i Mittegruppen har jeg deltaget i gruppens forberedende møten inför utskottsmötena. Här har en av oss berättat vad som är aktuellt i UNR och vilka resolutioner vi kommer att presentera under samtliga utskottsmöten. Det är värt att notera att UNR ibland inte har fått någon taltid p.g.a. tidsbrist.</p> <p>Inför utskottsmöten har jag deltaget i förberedande möten sammankallat av Mittegruppens sekretariat där vi har gått igenom dagordningen. Här har UNR fått avsevärt mycket mer plats än i Mittegruppens andra möten, tack vare UNR:s generalsekreterare och utskottets ordförande.</p>
<p>Arbejdsopgaver internt i UNR</p>	<p>Utöver resolutionsuppföljningen har jag varit medlem i vår social media taskforce och i samarbejde med UNR:s generalsekreterare och koordinator utarbetat förslaget om en klimafond för unga.</p>
<p>Eksterne repræsentationer for UNR</p>	<p>Fram till april deltog jag aktivt i det nordiska ungas biodiversitetsarbete. Jag har representerat UNR i "styregruppen for biodiversitet og unge" samt deltaget i arbetsgruppen som skrev Nordic Youth Position Paper on Biodiversity.</p> <p>Jag representerade UNR även under webinarer "Har Norden et språkfelleskap?". I samband med publiceringen av rapporten, intervjuades jag av SVT:s finska nyheter. Intervjun sändes den 23. Mars 2021.</p> <p>Jag modererade också NCF:s digitala panelsamtal om det post-pandemiska nordiska samarbetet den 29. Mars 2021.</p>
<p>Resolutioner jeg arbejdet med Nordisk Råd</p>	<p>Nordisk råd må erklære klimakrise (från 2019) och Ungdomens nordiska fon för klimat och biodiversitet (ny).</p>
<p>Andre relevante aktiviteter/indsatser</p>	<p>Tyvärr har jag inte deltagit i presidets arbete sedan april 2021, då jag fick en burnout och var tvungen att sjukskriva mig samt avstå från diverse förtroendeuppdrag. Sedan dess har min suppleant Caroline Stephansen representerat mig med mån och möjlighet både internt och externt.</p>

Presidiemedlem: Emilia Granqvist, Finland

Suppleant: Alex Sigal, Norge

Navn	Emilia Granqvist
Land	Finland
Paraplyorganisation og partigruppe	Föreningarna Nordens Ungdomsförbund (FNUF)
Udvalg/utskott i Nordisk Råd	Utskottet för tillväxt och utveckling i Norden
Udvalgsarbejde i Nordisk Råd	Jag har deltagit på de flesta utskottsmötena under året. Utskottsmötena har främst behandlat ärenden som stått på föredragningslistan. Jag presenterade resolutionen om framtida arbetsliv. Jag fick bilden av att det p.g.a. distansläget är svårt att påverka som UNR representant i Tillväxtutskottet. Utskottet hälsade oss välkomna och ville gärna ha med UNR, men egentligen fick jag intryck av att utskottet var lite motvilliga till att genomföra utomstående förslag. Jag hoppas och tror att då vi övergår till fysiska möten blir det en bättre dialog mellan UNR och utskottet, där resolutioner eller andra frågor kan framföras också under inofficiella tillställningar.
Arbejdsopgaver internt i UNR	Med och planera, boka talare och genomföra hållbarhetsseminariet i samband med jubileumssessionen i Köpenhamn.
Resolutioner jeg arbejdet med Nordisk Råd	Framtidens arbetsliv

3. UNGDOMENS NORDISKA RÅDS STRATEGI

År 2018 godkände UNR:s session en strategi för UNR för åren 2019-2021. Strategin lyfte fram en vision om UNR som en välkänd och aktiv debattör på nordiskt plan samt en mission om UNR som ungas språkrör i det nordiska samarbetet. Specifikt lyfte strategin fram tre fokusområden för UNR - en större påverkan inom nordiskt samarbete, medlemsorganisationerna skall få mer ut av medlemskapet i UNR och känna till hur nordiskt samarbete fungerar och kommunikation inom presidiet samt avgående och nyvalda presidiet skall förbättras.

I efterhand kan konstateras att UNR agerat i enlighet med strategin. Visionen om en välkänd och aktiv debattör har tagit framsteg i och med en mer aktiv och etablerad UNR inom Nordiska Rådet. UNR har exempelvis under året skickat in material och resolutioner till utskottens mötepakke, vilket möjliggör en skriftlig förberedning för parlamentarikerna om UNR:s agenda. I år har UNR även deltagit aktivt med i Nordiska Rådets arbetsgrupper, arbetsgruppen inför toppmötet, arbetsgruppen om Nordiska rådets 70-års jubileumsår, samt arbetsgruppen för att skapa Ungas nordiska fond för klimat och biodiversitet.

4. GODKÄNDA RESOLUTIONER

Nedan följer UNR:s godkända resolutioner på sessionen 2021 i Köpenhamn. Resolutionerna presenteras enligt resolutionsnummer och tematiska område.

Välfärd i Norden

8. Fri snus i hele Norden!

Snus er mere miljøvenligt end cigaretter. Selvom snus ikke er ufarligt, er det noget bedre for både den unges helbred og samfundet. Passiv rygning undgås og derfor er snus i med til at højne folkesundheden.

Alligevel er det af forskellige årsager forbudt i store dele af Norden. Når en ung i Norden tænder en cigaret, dannes et utal af kræftfremkaldende og skadelige stoffer, hvilket undgås ved indtag af snus.

Af samme årsag er det mindre heldigt at snus er ulovligt i flere nordiske lande.

Snus handles sort blandt de unge og i stedet for at bekæmpe problemet ønsker vi at man i højere grad ser snus som et alternativ til cigaretter. Det er både i de unges og hele samfundets interesse.

Ungdommens Nordiske Råd ønsker

- At Nordisk Råd tager tiltag mod at lovliggøre snus på tværs af alle nordiske lande.
- Aldersgrænsen for køb af snus skal være tilsvarende andre nikotinprodukter i de respektive nationale lande

27. Lagstifta om könsneutrala personnummer och ett tredje kön i Norden

Diskriminering på grund av könsidentitet eller könsuttryck är förbjuden enligt nuvarande lagstiftning eller rättspraxis i alla de nordiska länderna, men våra strukturer och vår lagstiftning är fortfarande orättvist för dem som står utanför binära kön. Gällande lag i Finland, Sverige, Danmark och Norge föreskriver att en person lagligen kan vara endast man eller kvinna, vilket inte är i linje med verkligheten då exempelvis intersexuella eller icke-binära personer inte erkänns. En lagändring som möjliggör ett tredje juridiskt kön skulle göra livet lättare för personer som tillhör en könsminoritet. Detta har redan genomförts som lag på Island.

Rätten till självbestämmande över den egna könsidentiteten måste säkras genom lagstiftning, och ingen ska tvingas följa en könstillhörighet som man inte tillhör. Att juridiskt erkänna ett tredje juridiskt kön ligger i linje med FN:s mål för hållbar utveckling inom ramen för Agenda 2030. FN:s oberoende expert på sexuell läggning och könsidentitet (IE SOGI) rekommenderar i sin rapport till FN:s generalförsamling 2018 att stater ska erkänna icke-binära identiteter och erbjuda fler

juridiska könsmarkörer än bara manliga och kvinnliga. Diskussionen om ett tredje juridiskt kön är inte ny i våra nordiska länder, och det är en fråga som många av våra organisationer redan har lobbat för, men utvecklingen har gått för långsamt framåt. Vår lagstiftning måste ändras nu för att återspegla verkligheten.

Ett tredje juridiskt kön säkerställer könsminoriteters rättigheter och rätten till likabehandling. Ett tredje juridiskt kön ökar individens rätt till självbestämmande och minskar möjligheter till diskriminering på grund av könsidentitet eller könsuttryck.

Därför vill Ungdomens Nordiska råd att:

- Alla nordiska länder ska införa könsneutralt personnummer.
- Alla nordiska länder lagstiftar om ett tredje juridiskt kön

33. HBTQIA+-historia hör hemma i läroplanen

Genusmedveten undervisning och vikten av att ha en förståelse för mångfalden av sexuell läggning och kön presenteras som mål för de övre klasserna i den obligatoriska utbildningen, men man bör redan från grundskolan lägga stor vikt vid frågor som berör HBTQIA+. 2018 var Skottland det första landet i världen som introducerade historieundervisning om HBTQIA+ i landets statliga skolor. Det ansågs viktigt att skolsystemet stöttar alla individer att nå sin fulla potential och att det därför är viktigt att mångfald syns i utbildningen, något som vi också bör sträva efter. Beslutet kommer inte bara att förbättra inlärningsupplevelsen för HBTQIA+ personer, utan alla elever kommer att lära sig att hylla skillnader, få förståelse och uppmuntras att inkludera. Vi behöver alla ha kunskap om HBTQIA+ begrepp och deras kamp för sina rättigheter genom hela vår historia, så att vi skapar ett inkluderande samhälle fritt från fördomar och diskriminering.

För att uppnå jämställdhet krävs åtgärder på alla nivåer när det gäller normkritik och genusmedvetenhet. Bidragande faktorer till ojämlikhet är bland annat isärhållandet av könen och heteronormativitet. Som en motkraft till detta krävs kunskap om och inkludering av HBTQIA+-personer. Kunskap om HBTQIA+-historia skulle bidra till inkludering.

HBTQIA+-personers rättigheter och inkludering är viktiga frågor och vi bör arbeta aktivt för att bekämpa diskriminering av HBTQIA+-personer och utöka deras rättigheter, oavsett om det gäller lagstiftning eller tillgång till vård. Kunskap om rättigheter och HBTQIA+-begrepp och historia skulle ge unga människor kunskap och möjligheter att känna sig inkluderade, men det skulle också ha en positiv inverkan på samhället på lång sikt. Detta är ett annat område där vi kan bli mer aktiva när det gäller att skydda HBTQIA+-personers rättigheter och inkludering i samhället.

Därför bör Ungdomens Nordiska råd arbeta för att:

- Uppmuntra till att HBTQIA+-historia ingår i de nationella läroplanerna för grundskolan.

10. Nordisk handlingsplan för att bekämpa långtidsarbetslöshet

I samtliga länder i Norden står vi inför en gemensam utmaning: en åldrande befolkning, som längs tiden sätter en allt större skattebörda på de yngre generationerna. Med stigande kostnader för vård och omsorg och en minskande andel arbetsför befolkning och med den föränderliga och alltmer osäkra arbetsmarknaden är vi i ett akut behov att förebygga ungas långtidsarbetslöshet. Satsningar på ungas utbildning samt på arbetskraftens livslånga lärande bidrar till att unga har lättare att få jobb och på lång sikt anpassa sig till den föränderliga arbetsmarknaden.

Medan reformer i de olika socialskydds- och bidragssystemen bör göras på nationellt plan, kan Norden tackla delar av den gemensamma utmaningen tillsammans. I ett arbetsliv som förändras och digitaliseras snabbare än någonsin förr behöver också utbildning, kunskap och arbetslivsfärdigheter kunna uppdateras kontinuerligt.

Därför föreslår UNR:

- Att en nordisk handlingsplan tas fram för att bekämpa långtidsarbetslöshet, heriblandt særligt ungdomsarbejdsløshed og psykisk sårbarhed. En måde at gøre dette på, er øget brug af jobkarruseller efter norsk forbillede.
- Att man i samtliga nordiska länder utvecklar läroavtals- och gesällutbildningar för att bättre och smidigare kunna tillgodose företagens alltmer heterogena och växlande behov av arbetskraft
Att de nordiska högskolorna i mån av möjlighet öppnar upp distanskurser för externa deltagare från hela Norden, för att underlätta arbetskraftens kontinuerliga lärande och kompetensutveckling oberoende av plats.
- Att det blir utviklet arbeidstiltak til langtidsarbeidsløse med høyere utdanning, blant annet med å samarbeide med privat sektor og støtte til innovasjonsordninger.

18. En socialt retfærdig nordisk region

COVID-19-krisen har forværret uligheden i verden. Et stærkere tilsluttet nordisk samarbejde skal presse på for at bekæmpe økonomisk ulighed i verden og sikre mere socialt retfærdige økonomier på vores egne breddegrader. Vores lande bør stå sammen om at udvikle en plan frem mod 2030, som skal sikre mere lighed og flere muligheder for alle i økonomien.

Derfor kræver UNR:

- At Nordisk Råd og de nordiske lande repræsenteret i EU arbejder målrettet for at sikre en bund for den europæiske selskabsskat samt sikre, at techgiganterne betaler retfærdigere skat end i dag, hvor deres indtjening flyttes i skattely.

- At de nordiske lande giver stærkere incitamentter til en ny erhvervs politik der skal øge antallet af demokratiske virksomheder i den Nordiske region, og derved sikre, at langt flere virksomheder vælger kooperativt ejerskab samt forbruger- eller producentejerenskab i forbindelse med generationsskifte.
- At der sker en målrettet og fælles regulering af den finansielle sektor for at fremtidssikre vores arbejdsmarkedsmodeller bliver endnu stærkere.

19. Norden skal sætte ind mod psykisk sårbarhed og ungdomsarbejdsløshed

Tusindvis af især unge er blevet hårdt ramt under COVID-19-krisen. Vi ser en voksende ungdomsarbejdsløshed, især for de unge med den korteste uddannelse og de laveste indkomster. Den voksende ulighed rummer også et stort generationsgab. En større del af velstanden koncentrerer sig i de ældre generationer i vores lande, mens det bliver sværere for de yngre generationer at komme ind på jobmarkedet.

Statistik på tværs af vores lande viser, at vores ungdoms mentale sundhed forværres, og COVID-19-krisen har kun gjort situationen værre. Den nordiske region skal sikre de mest optimale betingelser for de kommende generationer. Vi skal investere i opkvalificeringen af unge uaglærede og implementere tiltag så unge kommer hurtigere i job. Samtidig skal vi sikre, at fysiske og psykiske sygdomme sidestilles. Ikke kun i ord og i love, men også i reelle investeringer.

Vi frygter, at COVID-19-krisen vil sænke niveauet for politisk ambition fremover. Vi frygter, at der vil blive færre strukturelle ændringer gennemført, fordi vores befolkning har været igennem store omvæltninger under krisen. Men vi skåner os ikke ved at skrue ned for ambitionen. Tværtimod skal vi bruge de nye indsigter fra COVID-19-krisen til at styrke vores lokalsamfund og paratheden i den sociale markedsøkonomi til at skrue op for ambitionerne. Den nordiske region har mulighed for at løse mange af disse udfordringer, men det vil kræve et stærkere samarbejde om en grøn, socialt retfærdig retning.

Derfor kræver UNR at nordiske lande:

- Investerer i de unges mentale helbred – psykisk og fysisk sygdom skal sidestilles. Fælles satsning på uddannelse af helsepersonell og andre faglærte med kompetanse indenfor psykisk helbreds i Norden.
- Investerer i opkvalificering af unge faglærte og faglærte uddannelser. De nordiske grønne virksomheder mangler i dag mange hænder og det vil dermed også hjælpe den grønne omstilling i mål.
- Laver incitamentter til at forhindre arbejdsløshed blandt unge og implementerer tiltag for at hjælpe unge ind på arbejdsmarkedet

24. Tech-giganterne skal reguleres i Norden

I dag starter dit digitale liv, den dag du bliver født og vi oplever i dagens samfund verdens første generation født med en smartphone i hånden. En generation der aldrig som før er online og konstant i kontakt med hundrede- eller tusindvis af bekendte. De seneste års digitalisering har ført til store fremskridt for menneskeheden. Det er blevet nemmere at mødes med ligesindede, organisere sig i foreninger og holde kontakt med dem vi holder af, men vi ser også internetfællesskaber der lukker sig om sig selv og leder til benægtelse af virkeligheden og tusindvis af demonstranter der stormer kongressen. Unge der i dag som aldrig før lider af stress og angst og som konstant konfronteres med det "perfekte" liv online og ikke mindst millioner af mennesker, der i dag er dybt afhængige af deres smartphone og de sociale medier i en økonomi, hvor vi ér produktet og valutaen vores opmærksomhed og klik.

Teknologi og online platforme spiller en stor rolle i alle unges liv den dag i dag, og nordiske børn er nogle af de tidligst debuterende på nettet. Sociale medier er et sted, hvor mange unge udforsker og udfolder deres identitet, og nogle vil nok kalde dem livsnødvendige. Men sociale medier og andre digitale platforme kan også hurtigt tage overhånd.

Vi skal uddanne vores unge, så de kan gennemskue fælder og forstå mekanismerne bag, og samtidig er det vigtigt, at vi også giver dem sunde digitale vaner med i bagagen, så de er godt rustede i en digital verden.

I dag er det lande som USA og Australien der går forrest på området for at regulere tech-giganterne med hhv. The Dashboard Act og ACCC's anbefalinger. I UNR ser vi det enorme behov, der er for, at vi i Norden og gennem en fællesnordisk indsats i EU tager kampen op mod opmærksomhedsøkonomien og tech-giganternes monopoler. Vi er nødt til at udvikle løsninger der med hold i virkeligheden kan hjælpe med at give os kontrollen over vores digitale liv tilbage igen og sørge for, at tech-giganterne tjener os og ikke omvendt.

Derfor foreslår UNR at de nordiske lande arbejder for:

- At påvirke reguleringsarbejdet i EU og arbejde for at de store digitale platforme reguleres mere omfattende end i dag. Eksempler på dette er udarbejdelse af kodeks, samarbejdspolitikker og en revidering af konkurrencelovgivningen samt krav om sikker digital infrastruktur.
- At teknologiforståelse, digital etik og trivsel på de sociale medier skal indgå som en del af den almene dannelse i den nordiske skole. Her kan der oprettes valgfag som fokuserer på data, kodning, algoritmer og andet i udskolingen. Danske forsøg har her vist lovende resultater.
- At der oprustes i de nordiske ministerier med specialistenheder der proaktivt overvåger om tech-giganter overholder gældende lovgivning og som kan sanktionere med bøder

<https://www.adnews.com.au/news/accc-makes-23-recommendations-to-protect-consumers-from-google-and-facebook>

<https://www.comparitech.com/blog/vpn-privacy/what-is-dashboard-act/>

Reservation: KDUN, NUU och NFU

26. Norden skal være klar til kunstig intelligens

Kunstig intelligens er et hurtigt voksende område med enorme muligheder. Samtidig ser UNR, at kunstig intelligens også kommer med et stort ansvar. Vi har tydeligt set hvordan, kunstig intelligens har bidraget til at underminere demokratiske processer, såsom valget i USA og Storbritanniens beslutning om at forlade EU. Derudover er det dybt bekymrende, hvordan Deep Fake videoer gør produktionen af propaganda nemmere end nogensinde før og gør det svært at skelne mellem virkelighed og fiktion.

Verden sættes på prøve med hensyn til sikkerhed gennem den øgede trussel for cyberangreb. De nordiske lande må samarbejde for at hindre sikkerhedsbrud som følge af cyberangreb. Sådanne brud kan for eksempel være uautoriseret tilgang til sensitive oplysninger. Så ser vi at enkelte lande har vist vilje til at forsøge at påvirke folkemening og demokratiske valg med at misinformere befolkningen. Falske nyheder er en stor udfordring som intet land kan løse helt på egen hånd. Norden må holde cybersikkerhed på dagsorden og sørge for at sikre både offentlige ressourcer og enkelt indbyggernes. Udviklingen på området er så hurtig, at man kan aldrig sige at være færdig med dette arbejde.

UNR opfordrer de nordiske lande til:

- At etablere et samarbejdsorgan med fokus på kunstig intelligens
- At arbejde for nemmere deling af relevant data med henblik på at designe mere effektive forretningsmodeller
- At de nordiske lande garanterer opkvalificering og efteruddannelse til de medarbejdere der fyres som følge af udviklingen af kunstig intelligens
- At arbejde for at virksomheder integrerer kunstig intelligens i deres operationer eller forretningsmodeller med sigte på at aflaste deres arbejdere for manuelt arbejde og udvikle mere effektive arbejdspladser med sunde arbejdsmiljøer og gode arbejdsforhold for deres ansatte
- At lægge en strategi for cybersikkerhed som sikrer nordisk infrastruktur mod cybertrusler, styrker essentiel infrastruktur og gør cybersikkerhed tilgængelig for alle borgere, virksomheder og myndigheder.

35. Nordisk integrerad marknad för personligt sparande och investering

Bland de yngre generationerna finns en stor osäkerhet inför framtiden inte bara för klimatet och biodiversiteten, utan också för de ekonomiska förutsättningarna i framtiden. Därför uppmanar UNR de nordiska länderna att stöda de ungas sparande och investering för att ge en ekonomisk trygghet inför framtiden.

UNR vill se att Norden även ekonomiskt blir en integrerad region. I Norden finns många bra lösningar, men de är ofta inom enskilda länders gränser. En integrerad nordisk marknad för spar- och investeringsmöjligheter utgör en jämlik grund för att förebygga ekonomiska klyftor mellan medborgarna i de olika nordiska länderna. Exempelvis i Sverige finns investeringssparkonto för både fonder och aktier, medan Finland bara tillåter aktiesparkonton. Nybörjare anser ofta att fonder har en lägre risk än aktier och här är det viktigt att de nordiska länderna stödjer ungas sparande. Dessa skillnader orsakar ekonomiska klyftor mellan invånarna i de olika nordiska länderna.

UNR uppmanar de nordiska länderna:

- Att göra Norden till en integrerad marknad med gemensamma regler och tjänster för privat sparande och investering för att kunna säkerställa ekonomiska jämställdheten mellan generationer och nordiska länder.
- Att möjliggöra att nordiska medborgare kan använda tjänster och lösningar för sparande och investering från andra nordiska länder. Exempelvis borde det vara möjligt att öppna spar- eller investeringssparkonton i andra nordiska länder

39. Opprett et fellesnordisk pantestystem

Som et ledd i målet om å oppnå tettere forbindelser mellom de nordiske landene, foreslår vi å etablere et fellesnordisk pantestystem. Det er en bortkastet mulighet ikke å kunne resirkulere panten en har fått med seg enten fra flyplassen i København eller etter en dagstur til Sverige. Norden bør benytte muligheten til å kunne pante på tvers av landegrensene, ikke minst som en måte å nærme oss målet om å bli verdens mest bærekraftige og integrerte region, slik målsettingen for Agenda 2030 lyder.

Ved å innføre et slikt system vil vi kunne unngå å kaste resirkulerbar pant. Forslaget har vært tatt opp både i Nordisk Råd og Ungdommens Nordiske råd tidligere, men initiativet har ennå ikke blitt realisert. Vi mener at tiden er moden for det nå.

- At Ungdommens nordiske råd krever et fellesnordisk pantestystem.

2. Etablér forsøgsordninger, som fremmer udvekslingen mellem de nordiske lande

Befolkningerne i Norden er vævet sammen på kryds og tværs og vi deler i høj grad fælles kultur, sprog, historie og værdisyn. I en stadig mere globaliseret verden udgør samarbejdet mellem de nordiske lande en vigtig regional platform, som kan bruges til at sætte en fælles dagsorden i internationale forhandlinger og fora.

Kernen for dette tætte nordiske samarbejde er, at befolkningerne har kendskab til hinanden. Derfor er det vigtigt, at befolkningerne kan mødes. Unge er fremtidens beslutningstagere og det er derfor vigtigt at sikre gode muligheder for, at unge kan mødes på tværs af landene til den type aktiviteter, som der meningsfulde for dem.

Udveksling mellem unge skaber interkulturel forståelse, gode samarbejdsbetingelser og en forbedret nabosprogsforståelse. For at sikre kvalitet i udvekslingen er det afgørende, at der findes fysiske mødepladser for unge. Der skal derfor skabes ordninger, som kan øge den kulturelle udveksling mellem unge i ungdomsorganisationer og mellem unge i skolerne, ligesom eksisterende ordninger som skal styrkes.

Derfor ønsker DUF, at UNR arbejder for:

- At der afsættes midler til forsøg, som skal sigte på at styrke udveksling inden for uddannelsesområdet og i ungdomsorganisationer mellem de nordiske lande, især ungdomsuddannelserne
- At det bliver lettere for folk at få merit for udveksling på ungdomsuddannelser, som unge tager i andre nordiske lande.
- At der afsættes midler til et oplysningsarbejde, som skal informere unge om de muligheder de har for at komme på udveksling gennem eksisterende ordninger.

3. Prioritér bedre rammevilkår for nordiske samarbejdsorganisationer

Selvom der i dag findes finansieringsmuligheder for nordiske samarbejdsorganisationer, er mulighederne for begrænsede. Der mangler især bedre muligheder for driftstilskud og for etablering af nye netværk. Desuden befinder nordiske samarbejdsorganisationer sig ofte mellem nationale puljer og EU-/internationale puljer, hvor resultatet ofte kan være, at det ikke giver mening at søge nogen af delene.

De finansieringsmuligheder, som findes i dag, er meget fokuseret på konkrete projekter og aktiviteter, hvilket naturligvis er vigtigt og hvilket skal bevares og udbygges, men hvilket også

kræver, at der findes tilpas stærke organisationer, som kan søge og drive meningsfulde projekter. Permanent, strukturel finansiering i form af driftstilskud, samt bedre muligheder for støtte til etablering af nye netværk og aktivitets- og projektstøtte er altafgørende for, at unge kan mødes på tværs af de nordiske lande. Således er finansieringen afgørende for et stærkt, fremtidigt nordisk samarbejde.

Derfor ønsker DUF, at UNR arbejder for:

- At rammevilkårene for nordiske samarbejdsorganisationer forbedres, blandet andet ved, at der sikres permanent strukturel finansiering for dem i form af muligheder for driftstilskud, og at der sikres bedre muligheder for tilskud til etablering af nye netværk og aktivitets- og projektstøtte.
- At der afsættes midler til at kortlægge de nordiske ungdomsorganisationers nationale rammevilkår med henblik på at sammenligne og identificere best practises.

4. Ungdomspolitisk Netværksfond

Forudsætningen for god og holdbar ledelse i fremtiden er at have et godt netværk. Det har stor betydning at man har gode relationer til andre ledende mennesker, som man kan rådføre sig med. En god måde at skabe sig et godt netværk, er at melde sig ind i politiske ungdomspartier. Igennem disse partier kan man også få mulighed for at engagere sig i ungdomspolitisk arbejde i norden, igennem UNR og de politiske paraplyorganisationer. Selv om verdenen er lille, og at man så nemt kan få kontakt med folk på tværs af landegrenser, er det nogle gange meget godt at komme i direkte kontakt med politisk aktiv ungdom i andre lande.

Borgere i norden har noget til fælles. Vores sprog for eksempel. Men alligevel har vi forskellige udfordringer i hvert vores land. Og for at skabe lidt bedre forståelse af de udfordringer, har vi etableret programmer, hvor borgere i norden kan komme til andre nordiske lande i en tidsperiode. Vi kan for eksempel se på de diverse netværker der allerede eksisterer i nordisk samarbejde. Nordplus, fx, hvor skoleklasser besøger de nordiske nabolande, og kommer hinanden ved. Sådan kan man fra en tidlig alder få bedre forståelse af de forskellige kulturer der eksisterer i norden. Vi kan se på Nordjobb, hvor arbejdere kan få mulighed for at arbejde rundt omkring i norden. De lærer af at deltage aktivt i et andet samfund, end hvad de normalt har været vant til, imens de tjener nogle penge.

På dette grundlag mener vi, at man også kan skabe en bredere forståelse af ungdomspolitik og politik generelt i ens eget land, ved at få viden fra andre nordiske lande. Det kan blive til virkelighed, hvis vi igen etablerer en Ungdomspolitisk Netværksfond, hvor medlemmer af politiske ungdomspartier i et nordisk land kan få finansieret en rejse til nabolande, for at hjælpe til med de opgaver, der ligger foran ideologisk lignende ungdomspartier og at deltage i deres politiske arbejde. Dette vil gavne begge parter. Medlemmet der kommer på besøg vil få ny viden, som det kan tage i brug, når det engagerer sig i politisk arbejde der hjemme, og den modtagende part vil få gavn et nyt og udefra kommende perspektiv på, hvordan man skal håndtere diverse opgaver.

Denne fond skal skabe muligheder for unge at forme sig et bredt nordisk netværk, som fremtidens ledere kan benytte sig af. Denne fond skal forsikre ny viden. Denne fond skal hjælpe de nordiske ungdomspartier

UNR foreslår at:

- Nordisk råd etablerer en ungdomspolitisk netværksfond for de politiske ungdomsförbunden i Ungdomens Nordiska Råd, der skal støtte udvekslingen af medlemmar i ungdomspartier på tværs af den nordiske region.
- Finansieringen af denne fond helst skal komme fra allerede eksisterende midler.

11. Utveckla nordiska skolan tillsammans – lärarexport är plåster på såren

Norden är grundskolesystemets vagga. Ett fungerande, välutvecklat skolsystem var en gång i tiden utan tvekan en viktig framgångsfaktor för samtliga nordiska länder, men idag dalar inlärningsresultaten från vad de en gång varit och vi iakttar stora skillnader på nivån såväl nordiska länder som enskilda skolor emellan. För att råda bot på detta har olika aktörer inte varit blyga med att erbjuda modiga lösningar: till exempel lockar Sverige finländska och Norge svenska lärare och Åbo Akademi planerar att starta en finländsk lärarutbildning i Sverige.

Lärarexport är plåster på såren då det gäller svaga inlärningsresultat och stora nivåskillnader: lärarutbildningen är skalad efter nationella behov och således betyder en importerad lärare i ett land ofta en skolklass utan kompetent lärare i ett annat. Norden bör göra mer än att flytta runt på arbetskraften för att rädda vad som en gång var vår framgångssaga.

Därför föreslås:

- Att förbättrandet av grundskolans inlärningsresultat prioriteras högt i Nordiska rådets arbete då det ses som en avgörande framgångsfaktor för hela regionens framtid
- Att de nordiska utbildningsmyndigheterna organiserar sig i ett samarbetsorgan för att dela med sig av sin expertis och *best practices* gällande grundskoleutbildningen
- Att Nordiska rådet tar fram en strategi på hur vi gemensamt vänder kursen gällande inlärningsresultaten i grundskolan
- Att bristen och rörligheten på lärare bättre iakttas då man fastställer antalet startplatser på lärarutbildningar i samtliga nordiska länder samt att bättre arbetsförhållande för lärare iakttas.

14. Nordisk samarbeid i høgare utdanning

Høgare utdanning er eit område der vi burde sett langt meir nordisk samarbeid enn i dag. Ikkje minst gjeld dette lærebøker, der engelsk tek over stadig meir. Eit samordna opptak for heile Norden hadde gjort det langt lettare og meir naturleg for ungdom å studere i andre nordiske land. Når vi bur og studerer i eit anna land får vi kjennskap til både kultur og språk på ein heilt annan måte enn på ferie. Lokalkunnskap og personlege relasjonar skapar langvarig samarbeid med djup forankring.

Språk

Språk er noko av det som kan skape den sterkaste kjensla av å høyre saman. Samstundes kan dårleg kommunikasjon skape både mistyding og utfordringar. Språk er ein vesentleg del av kulturen og identiteten vår, og difor er kanskje likskapen mellom språka våre noko av det som gjer det mest naturleg med nordisk samarbeid.

Fagspråk

I dag er det nærast uråd å kome seg gjennom ei høgare utdanning i eit nordisk land utan å ha svært gode kunnskapar i engelsk. Engelsk kjem nok ikkje til å fjerne dei nordiske språka våre, men innanfor høgare utdanning er det tydeleg at engelsk tek stadig meir plass, og at våre eigne språk taper relevans og status som fagspråk. Her treng vi meir nordisk samarbeid. Vi må verte langt flinkare til å nytte lærebøker på andre skandinaviske språk. Dette vil gagne alle, og det vil gjere ungdommen betre til å skjønne grannespråka våre.

Lærebøker

Det kan vere ulike grunnar til at somme studentar har utfordringar med engelsk. Det kan vere innvandrarak som ikkje kan engelsk, elevar med dysleksi eller heilt andre individuelle omstende. Om vi ynskjer at høgare utdanning skal vere inkluderande og tilgjengeleg for alle, bør vi gjere noko med utviklinga som gjeld språk i utdanningskvardagen åt studentane. Særleg dei obligatoriske faga bør ha lærebøker tilgjengeleg på eit skandinavisk språk.

Digitalisering

Koronasituasjonen har ført til store utfordringar og råka ungdom hardt, men på same tid har det ført til ei framifrå digitalisering. No må vi berre vone at dette fører til at alle i Norden kan melde seg opp til digitale fjernstudiar og kurs i dei andre nordiske landa. Kvifor skal vi ikkje stille likt og ha same vilkår, når fysisk avstand ikkje har noko å seie? Her ligg det eit enormt potensiale. Ikkje nok med det, men kanskje vert det lettare for både ungdom og vaksne som bur langt frå ein utdanningsinstitusjon å kunne fylle på kompetansen og få ny kunnskap via digitale løysingar. Då spelar det inga rolle kvar kurset vert organisert geografisk.

Studiar i eit anna nordisk land eller på eit anna nordisk språk gjer at nordisk samarbeid verkar heilt naturleg resten av livet. No må vi nytte høvet til å auke mobiliteten i deltakinga på digitale kurs og fjernundervising i Norden. Snart må vi samarbeide om lærebøker og pensum, soleis at studentane kan få meir skandinavisk fagspråk. Dette er noko som kan påverke studiekvardagen og yrkeslivet til den einskilde, så her er det viktig med tett samarbeid og aktiv handling i alle dei nordiske landa. Vi har ikkje råd til å ikkje nytte oss av det enorme potensiale som er her, og som kan skape auka

kompetanse, tettare samarbeid, betre fagspråk, nye teknologiske framsteg, ein inkluderande utdanningssektor og auka trivsel.

Forengingerne Nordens Ungdomsforbund / Föreningarna Nordens Ungdomsförbund krev:

- Fleire lærebøker på nordiske språk i høgare utdanning
- Eit større fokus på nordisk fagspråk.
- Det skal vere nok finansiering og fokus frå Nordisk råd og dei einskilde landa.
- Ein sams søknadsportal, på like vilkår, til høgare utdanning i heile Norden
- Samarbeid og sams søknadsportal for digitale kurs og etterutdanning i heile Norden

28. Mer undervisning om samerna och inuiterna samt deras kultur och historia i nordiska grundskolor

Samer är ursprungsbefolkning och en minoritet i Finland, Sverige och Norge, medan inuiterna är ursprungsbefolkning på Grönland. I dessa länder vet majoritetsbefolkningen förvånansvärt lite om ursprungsbefolkningen och deras språk och kulturer. Ökad medvetenhet om samisk och inuitisk kultur och identitet skulle minska risken för diskriminering som samer och inuiter utsätts för.

Ursprungsbefolkningar har större risk att drabbas av diskriminering eller rasism än majoritetsbefolkningen i Norden och har historiskt sett assimilerats med tvång, uthärdat olika former av diskriminering och försök till utrotning av nordiska stater. Strukturell rasism är ett problem som är svårt att lösa, men det första steget är alltid utbildning. Vi måste utöka utbildningen om samer i finska, svenska och norska grundskolor samt utbilda om inuiterna i danska och grönländska grundskolor. Dessutom behöver vi utöka undervisningen om ursprungsbefolkningar och deras rättigheter i alla nordiska länder och territorier. Kunskap är det bästa motgiftet mot rasism, och vi måste prata om vårt eget mörka förflutna och våra staters oförrätter för att försonas och förbättras.

Därför vill NCF att Ungdomens Nordiska råd ska jobba för att:

- Finland, Sverige och Norge utökar utbildningen om samer och deras kultur, historia, identitet och språk i läroplanerna i grundskolan.
- Danmark och Grönland utökar utbildningen om inuiter och deras kultur, historia, identitet och språk i sina läroplaner i grundskolan.
- Alla nordiska länder ska utöka undervisningen om urbefolkningar och deras rättigheter i Norden.

38. Nordisk litteratur på folkebiblioteka

Folkebiblioteka spelar ei viktig rolle for å formidle litteratur til ålmenta. Gjennom folkebiblioteka har folk høve til å skaffe seg litteratur, anten som bøker eller lydbøker, der dei bur. I tillegg har biblioteka på mange stadar ei viktig oppgåve for å formidle kultur og vere ein samlingsstad for ei breidde av folket. Den nordiske litteraturen, på opphavsleg språk, bør vere ein naturleg del av biblioteka sitt ansvar.

Kultur er ein avgjerande faktor i nordisk samarbeid, og kjennskap til kultur og litteratur i dei andre nordiske landa er difor heilt sentralt. Gjennom å lese litteratur frå eit anna nordisk land på det opphavlege språket, lærer lesaren både språk, kultur og litteratur på same tid. I Norden skjønar vi grannespråka våre dårlegare enn tidlegare, og dette er ei utvikling vi må motarbeide.

Gjennom det viktige arbeidet folkebiblioteka gjer, må det vere ein naturleg del av alle folkebibliotek i Norden at det er nordisk litteratur tilgjengeleg på originalspråket. Dette må gjelde både vanlege bøker, lydbøker og digitale løysingar.

Ungdommens nordiske råd krev at alle folkebiblioteka i Norden bør tilby litteratur på fleire nordiske språk.

Hållbart Norden

9. Fokus på forskning og utnyttelse af alle bæredygtige energiformer som energikilde i Norden

Konsekvenserne af klimaforandringerne kommer i fremtiden til at påvirke de nordiske lande herunder f.eks. i Grønland hvor indlandsisen smelter hurtigere end nogensinde før.

Vi mener, at vi skal prioritere forskning og udvikling for at være førende i den grønne omstilling, hvoraf målet skal være 100% vedvarende energi. Det er vigtigt, at forpligtelsen til vedvarende energi er en bred investering. De forskellige former for vedvarende energi har forskellige anvendelsesmuligheder og kan ikke mindst bruges forskellige steder.

På trods af fokus på vedvarende energityper står fossile brændstoffer stadig for en stor del af energiproduktionen og i 2015 kom over halvdelen af strømforbruget i Danmark fra kulkraft.

Grønland ligger inde med et skatkammer af sjældne jordarter som kan bidrage til at man på verdensplan kan nedsætte forbruget af fossile brændstoffer. Eksempelvis er kernekraft og udvinding af de sjældne jordarter til dette et meget ømt diskussionsemne og konsekvenser af tidligere katastrofer tales der ofte om i forhold til åbning af miner samt generel brug af kernekraft. Dog har verden forandret sig, hvilket teknologien også har, hvorfor vi mener, at det også er på tide, at der forskes i udnyttelse af kernekraft som en energikilde i Norden.

Ungdommens Nordiske Råd mener derfor:

- At norden udnytter mulighederne inden for vedvarende energi, både i udvikling og opgradering af allerede anvendte teknologier som vindenergi, vandkraftværker og solenergi men også nye former for vedvarende energi.
- At forskning i udvinding af sjældne jordarter skal også skal prioriteres, sådan vi kan være selvforsynende i norden. Dette skal ikke være skadeligt for miljø og helbred.
- At forskning i brug af alle bæredygtige energiformer som energikilde prioriteres for øget sikkerhed og bedre produktion herunder brug af allerede eksisterende atomaffald.
- Flere investeringer i opgradering af elnettene for at muliggøre øget effektivitet samt smartere distribution og udvikling af vedvarende elproduktion
- At investeringerne på forskningen skal komme fællesskabet til gode.

13. Gemensam beredskap för naturkatastrofer och klimatförändring

Följderna av klimatförändringen syns redan nu i Norden. Extremväder blir vanligare och vi måste börja anpassa oss till förändringarna. Den senaste IPCC-rapporten betonar att extremväder väntas öka. Extrema värmeböljor kan leda till dödsfall, skogsbränder förstör skogar och byggd miljö, torka förstör skörd och smältvatten eller skyfall orsakar översvämningar.

Det är viktigt att de nordiska länderna samarbetar i bekämpningen mot klimatförändringen, men de nordiska länderna borde också samarbeta för att anpassa sig till följderna av klimatförändringen. Natur och samhälle är liknande i de nordiska länderna, liksom utmaningar och hot. Det skulle vara klokt och viktigt att hitta lösningar tillsammans.

Gemensam beredskap för naturkatastrofer är också en viktig del i samarbetet. I Norden har man hjälpt varandra över gränserna till exempel under större skogsbränder. Tilltag som NORDRED (nordiskt samarbete inom räddningstjänsten) och NORDHELS (nordiskt hälsoberedskapsavtal) finns redan, men vi måste uppdatera och stärka vårt samarbete inför nya utmaningar. Tillsammans skulle de nordiska länderna vara starkare mot naturkatastrofer.

UNR kräver att

- De nordiska länderna skapar en gemensam plan för att anpassa sig till följderna av klimatförändringen
- De nordiska länderna förpliktas att öka samarbetet i beredskap mot naturkatastrofer

16. En ny grøn skattereform og ny klimapolitik for fremtiden

For at nå i mål med den grønne omstilling er det nødvendigt, at alle har muligheden for at vælge grønne alternativer og at vi skaber muligheder og policies der gør, at individer og virksomheder føler sig sikre i den grønne omstilling. Dette grønne skattesystem skal give incitament for grønt forbrug og samtidig opretholde en grøn balance. Borgerne skal kompenseres i den grønne skattereform, for at sikre at størstedelen af prisen betales af dem der udleder drivhusgasser.

Vi ønsker at der skal indføres en generel og flad skat på udledning af drivhusgasser, uanset hvor denne udledning kommer fra. Skatten skal stige gradvist år for år, hvorved vi fremmer teknologisk innovation på det grønne område, såvel som give markedet større incitament til at følge den grønne omstilling og tilpasse sig en bæredygtig fremtid.

Vi mener det vigtigste skridt man kan tage er ikke det første som nogen ville sige. Det vigtigste skridt man kan tage er det næsten, altid det næste. I UNR tror vi på det næste skridt er, at lave en sådan ny "green deal" som vil inspirere resten af verden, sådan at de kan følge i vores spor. Den eneste måde vi kan løse klimakrisen er i fællesskab og sammen.

UNR kræver derfor at de nordiske lande:

- Styrker "udlederen betaler" princippet i den nationale miljølovgivning
- Implementerer en generel drivhusgas-udlednings beskatning som er højere end det nuværende niveau
- At pengene fra den generelle skat på drivhusgasser skal bruges på investeringer i den grønne teknologiske innovation, grønne alternativer og grønne checks til de der udleder mindre drivhusgasser.

22. Principper for den nordiske klimapolitik

Løsningen af klimakrisen må og skal være en fælles indsats. Alle lande, regeringer og folk har et delt ansvar for at være en del af løsningen. Samarbejdet med resten af verden, både menneskene, naturen og dyrene, må være pejlemærkerne for vores klimahandlinger.

Ungdommens Nordiske Råd foreslår, at Nordisk Råd vedtager følgende pejlemærker for den fælles nordiske klimapolitik:

- Hensynene til klimaet og miljøet må vinde over hensynet til finansiel profit
- Klimahandling bør ske på et strukturelt niveau og sigte efter princippet om at, den der udleder betaler.
- Lige omstilling for alle arbejdere påvirket af klimahandling skal sikres
- Klimaforandring er den største udfordring vedrørende intergenerational solidaritet
- Vedvarende, bæredygtige og etiske muligheder skal være til at betale og tilgængelige for alle forbrugere
- Hele produktionskæden skal være en del af udregningerne af klimaansvar

- Alle folk har ret til fri information om klimaforandring baseret på fakta
- Virksomheder der har skabt og fortsat skaber de nuværende klimaforandringer bør bære størstedelen af ansvaret for at reducere deres udledninger og være opmærksom på jordens begrænsede ressourcer.

23. Nordens dyr og planter skal overleve

Over hele verden ser vi en ændring i planter og dyrs levevilkår og mønstre. Vi ser pludselig dyr og planter i områder, som før var ubeboelige for dem. Dette er dybt bekymrende, da det ofte leder til, at de lokale plantefauner dør, for eksempel ved at nye planter bringer sygdomme med sig eller udkonkurrerer den lokale fauna. Det samme ser vi ske med dyr der uden lokale fjender kan udrydde hele lokale bestande.

Her må vi ikke glemme havet, da det er den største og mest biologisk intense natur vi har. Havet er som aldrig før under pres af et øget niveau af næringsstoffer, miljøfarlige pesticider og ikke mindst fiskeri. Det skader havbunden og dyre- og plantelivet.

Mangfoldigheden af de levende planter og dyr i Norden er i fare, og det samme er biodiversiteten.

Derfor kræver UNR:

- At der afsættes flere ressourcer til beskyttelse af skove og at der oprettes flere naturreservater
- At der oprettes flere marine naturreservater
- Et forbud mod bundtrawl og salg af kritisk truede fisk
- Bedre håndhævelse af forbuddet mod plastbaserede fiskenet
- At der findes flere alternativer til soja i den animalske fødevareproduktion og at der investeres i disse projekter

25. En ny grøn "New Deal" for den nordisk-baltiske region

Klimaforandringer er ikke forsvundet under den verdensomspændende pandemi. Der er behov for, at de nordisk-baltiske lande går sammen om en ny grøn aftale for vores del af verden. Vi kan hæve det grønne ambitionsniveau i resten af verden med en grøn og progressiv nordisk-baltisk region. En fælles nordisk-baltisk alliance vil presse resten af verden mod Paris-aftalens klimamål. Vores samarbejde inden for regionen må og skal være stærkere. Alliancen skal harmonisere vores

klimalove på tværs af vores lande. Vi bør koordinere forskning, infrastrukturinvesteringer og skabe et stærkt grønt marked. Et sted, som vi mener, at vi skal starte med, er at koordinere den fælles landbrugs- og fødevarerpolitik, som arbejder med nye muligheder for bæredygtig fødevarerproduktion. Målet er at skabe verdens første cirkulære økonomi i den nordisk-baltiske region.

Derudover skal vi oprette dette århundredes investeringsplan for at sikre nye grønne jobs. Det vil give sikre og velbetalte jobs i de nye grønne industrier. Hvis vi ikke foretager disse investeringer nu vil det i høj grad øge omkostningerne i fremtiden. Derfor skal en del af investeringerne lånefinansieres, da alternativet vil være brandbeskatning af arbejderklassen eller store nedskæringer i velfærdsstaterne.

Derfor kræver UNR:

- At de nordisk-baltiske lande indgår en aftale om tæt samarbejde med ambitionen om at være verdens grønneste region. Samarbejdet skal sigte mod:
- At harmonisere vores klimalove på tværs af vores lande.
- At koordinere regionens forskning, infrastrukturinvesteringer og skabe et stærkt grønt marked.
- At arbejde målrettet mod en fælles landbrugs- og fødevarerpolitik for at sikre en mere bæredygtig fødevarerproduktion.

29. Skogbruket må regnes som en bærekraftig aktivitet

Fotosyntesen og det naturlige kretsløpet er en av de beste metodene for å fange og lagre karbon. I prinsippet er dette en syklus som fanger og slipper ut den samme mengden CO₂, men den vil lagre CO₂-utslipp når treverket for eksempel brukes som bygningsmateriale eller til erstatning for fossile brensler.

EU arbeider nå med en taksonomi for bærekraftig aktivitet og grønn finans. Det legges per nå til grunn at skogbruk ikke inkluderes som en grønn aktivitet. Dette betyr at investeringer i skogbruk vil kunne bli vanskeligere og dyrere i fremtiden. Dette kommer fra det samme EU som snakker om bygging i tre som en klimaløsning, slik man kunne høre i Von der Leyens speech of the union for kun et år siden.

Samtidig som dette reviderer EU LULUCF (Land use, land-use change and forestry), og hvordan man skal beregne CO₂-fangst fra skogen og skogbruket. Resultatet vil ha store konsekvenser for de nordiske landene. LULUCF er per i dag alt for defensivt når det kommer til skogbrukets potensial som klimaløsning, og ved å bruke hogstnivået fra 2009 tar en ikke hensyn til den stadig endrere, dynamiske karakteren til skogen og naturen. Det har vært en stor utvikling innenfor skogbruket det siste tiåret. Skogbruk har tradisjonelt sett vært et politikkområde som styres på nasjonalt nivå. På mange måter gir EU seg derfor en makt det ikke har, noe som begrenser utviklingen av grønn industri og framtidsrettede løsninger.

Ungdommens Nordiske Råd krever derfor at:

- EU-taksonomien for bærekraft og grønn finans inkluderer skogbruk som en bærekraftig aktivitet
- At de nordiske landene jobber sammen for å fjerne bærekraftig skogbruk fra LULUCF

Reservation: GUN

32. En grønnere framtid for lufttransporten

Chicago-konvensjonen (også kjent som the Convention on International Civil Aviation) etablerte the International Civil Aviation Organisation (ICAO), som er et spesialisert byrå innen FN som har som oppgave å koordinere og regulere internasjonal luftfart. Chicago-konvensjonen ble signert av 52 land i 1944, og trådte i kraft i 1947. Konvensjonen regulerer regler for flyrommet, registrering og sikkerhet, samt at den slår fast hvilke rettigheter medlemslandene har innenfor luftfartsområdet. Den fritar også drivstoff brukt i den internasjonale luftfarten fra avgifter.

Innenlands flytrafikk reguleres av nasjonale myndigheter, og slik burde det også være i framtiden. Internasjonale flyvninger er derimot i stor grad regulert av overnasjonale regler. Disse overnasjonale reglene må reflektere de felles målene våre i Parisavtalen, og derfor må det gjøres mulig å avgiftsbelegge internasjonale flyvninger slik at internasjonal flytrafikk kan gjøres mer klimavennlig.

Ungdommens Nordiske Råd vil derfor:

- At de nordiske landene tar initiativ til å reforhandle Chicago-konvensjonen med et klart mål om å øke avgiftsnivået på internasjonale flyvninger

Utrikes-, forsvars-, och säkerhetsfrågor

1. Norden skal sikre øget demokrati, fred og stabilitet i Arktis og Norden ved at inndrage unge og foreningsliv mere i utviklingen

De nordiske lande er i dag kendetegnede ved at være fredsommelige, demokratiske og stabile samfund. Den udvikling kan til dels tilskrives et højt niveau af uddannelse, et stærkt foreningsliv og høj grad af demokratisk tillid. En befolkning med stor tillid til offentlige institutioner er mere modstandsdygtige over for konflikt og splittelse.

Den demokratiske samtale er det bedste værn mod konflikt, og det stærke foreningsliv i Norden står som en garant for disse samtaler og dermed som et demokratisk bolværk i tider med ufred. I

tider med øget international opmærksomhed på Arktis-området er det derfor vigtigere end nogensinde, at unge og ungdomsforeninger på tværs af regionen samarbejder og styrker den demokratiske samtale sig i mellem.

Øget samarbejde mellem unge på tværs af Norden kan styrke unge i rollen som politiske aktører med indflydelse på den politiske udvikling i området. Sammen kan unge i Norden være med til at styrke og sikre den demokratiske samtale og freden i området.

Derfor ønsker DUF, at UNR arbejder for:

- At Arktisk Råd skal inddrage unge i sit arbejde, gerne ved at inddrage ungdomsrepræsentant(er) fra det organiserede foreningsliv fra rådets medlemslande.
- De nordiske lande skal engagere unge og foreninger i at udvikle strategier til at lave en indsats inden for de omstændigheder, som fremmer fred og deeskalering i området. Det skal blandt andet ske ved at inddrage unge og andre grupper i civilsamfundet i politiske beslutningsprocesser og fremme social inklusion og samhørighed
- At oprindelige befolkninger i de arktiske områder inddrages i højere grad i den politiske udvikling i Arktis.
- At der sikres midler til, at unge kan komme på udveksling til andre lande i Arktisk Råds medlemskreds for på den måde at styrke den interkulturelle forståelse og skabe bæredygtige relationer på tværs af regionen.

[https://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2250\(2015\)&referer=/english/&Lang=E](https://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2250(2015)&referer=/english/&Lang=E)

5. Stillingtagen mod Folkerepublikken Kina i forsvar af demokrati og menneskerettigheder

Alt for længe har vi i Norden undladt at kritisere det kinesiske regime på grund af økonomiske interesser. Alt imens Folkerepublikken Kina har undertrykt tibetanere, fængslet over en million uighurere i hemmelige arbejdslejre under frygtelige vilkår og afviklet demokratiet i Hongkong. I årtier levede man frit med stor velstand og fundamentale frihedsrettigheder i Hongkong.

Udenrigspolitisk eksporterer det kinesiske regime sin censur ved at udnytte sin fremtrædende position på det globale marked til at bringe kritikere til tavshed ved brug af regulære bøllemetoder. Samtidig bruges løfter om lån, investeringer og aggressive købsstrategier til at dominere andre staters økonomi og kritiske infrastruktur.

I Ungdommens Nordiske Råd anerkender vi, at Folkerepublikken Kina har løftet millioner af mennesker ud af dyb fattigdom og på mange måder har bidraget til de seneste årtiers økonomiske vækst og udvikling i verden. Folkerepublikken Kina spiller en afgørende rolle i dag og

i Norden skal vi fortsat samarbejde med Folkerepublikken Kina på områder såsom den grønne omstilling og når Folkerepublikken Kina overholder de internationale spilleregler. Vi vil være en konstruktiv samarbejdspartner med Folkerepublikken Kina, når de respekterer de fundamentale frihedsrettigheder.

Men vi kan ikke stå til mens det kinesiske regime uhindret får frit spil til at undertrykke og knægte frie borgere og stater. Menneskerettighederne er universelle og i Norden skal vi være en stærk stemme til fordel for demokrati, ytringsfrihed og menneskerettighederne. Derfor skal vi tage kampen op mod Kinas aggressive fremfærd og sætte hårdt mod hårdt.

Derfor kalder Ungdommens Nordiske Råd på:

- At de nordiske lande offentligt fordømmer og kritiserer det kinesiske regimes handlinger, når Kina forbryder sig mod menneskerettigheder, begår overgreb mod sin egen befolkning, eksporterer censur og/eller udnytter geopolitiske svagere lande, til trods for at dette kan få økonomiske konsekvenser.
- At man i alle nordiske kommuner og regioner opsiger venskabsaftaler med kinesiske byer, så længe at Kina ikke respekterer fundamentale frihedsrettigheder.
- At de europæiske regeringer i samarbejde med uafhængige ekspertpaneler, efterretningstjenester, interessegrupper og NGO'er gennemfører et projekt som identificerer samfundskritisk infrastruktur og at al sådan infrastruktur ikke bør kunne sælges til foretagende udenfor EU's indre marked.
- De nordiske lande bør i samarbejde med EU, USA og andre relevante aktører sanktionere de kinesiske myndigheder som ansvarlige for fængslingen af uighurere, i linje med Magnitskij sagen og forespørge friheds- og menneskerettigheder for uighurere, når de samarbejder med Folkerepublikken Kina. Importen af varer produceret ved uighursk slavearbejde bør forbydes
- Der bør gives bedre mulighed for asyl til individer i fare for uretfærdig forfølgelse af den kinesiske stat, her særligt politiske dissidenter og individer tilhørende etniske minoritetsgrupper.
- De nordiske länder skall stå upp för självbestämmanderätt för Tibet, Taiwan och Hong Kong.

12. Ökat samarbete över landsgränserna i norr!

Nordiska ministerrådets vision är att Norden ska vara världens mest hållbara och integrerade region år 2030. Samarbete över landsgränserna är vardagligt och naturligt för många i Norden. COVID-19 ändrade situationen och gjorde livet mera utmanande för dem som bor nära gränsen. Under coronatiden har nya gränshinder kommit och riktningen är helt annan än visionen 2030 kräver.

Speciellt skulle samarbete mellan norra delar av Finland, Sverige och Norge vara nyttigt, eftersom regionerna möter liknande utmaningar. Det är svårare att säkra liknande tjänster i norr än i södra

delar av länderna. Avstånd är långa och befolkningen blir äldre och färre. Det är viktigt att säkra högklassiga tjänster som utbildning och hälsovård i norr och i det kunde samarbete över gränserna lösa. För att möjliggöra samarbete över gränserna, är det viktigt att lösa gränshinder mellan de nordiska länderna.

I samma region bor också samerna, varför samarbete mellan Finland, Sverige och Norge är nödvändigt. Många samiska språk har bara få talare och tjänster på samiska svårare är att säkra. Digitala möjligheter gör samarbete över gränserna lättare, och till exempel i utbildningen på samiska skulle samarbete mellan länderna vara nyttigt.

Dessa nordliga områden kommer att möta nya utmaningar också på grund av klimatförändringen. Följderna av klimatförändringen stannar inte på gränsen, utan de nordiska länderna borde göra en gemensam plan hur vi möter utmaningarna i den arktiska regionen.

UNR vill att:

- De nordiska länderna gör övergripande utredning om möjligheterna som gränsöverskridande samarbete kan ge i Nordkalotten
- Finland, Sverige och Norge jobbar tillsammans för att hitta gemensamma lösningar till sociala, ekonomiska och ekologiska utmaningar och möjligheter i Nordkalotten

15. De nordiske lande skal arbejde for en bedre sportsverden

De nordiske lande er gået ind i kampen for at sports-bh 'er og bikinibukser, ikke skal være uniformen for vores beachvolley og beach-håndboldspillere. Nu er det på tide, at de også tager kampen op, imod den rådne kultur der er flere steder i sportsverdenen. For kan de nordiske lande virkelig deltage i en sportsbegivenhed, der er så plaget af korrupsion og menneskerettighedskrænkelser som VM i Qatar? Det eneste rigtige svar er nej.

Når fodbold-VM i Qatar fløjtes i gang 21. november 2022, vil forberedelserne – ifølge flere kilder – have kostet flere end 6.500 menneskeliv. Hvis tilskuerne til VM i Qatar skulle holde ét minuts stilhed for hver arbejder, der var omkommet under forberedelserne, skulle de første 44 kampe derfor spilles på et tavst stadion.

Hundretusindvis af fattige migrantarbejdere fra lande som Indien, Nepal og Bangladesh er kommet til Qatar for at arbejde på byggepladserne forud for VM i 2022 ifølge ITUC (Internationale Trade Union Confederation, red.), den internationale sammenslutning af fagforeninger.

I håbet om at få et fast, lønnet arbejde betaler mange gæstarbejdere tusindvis af dollars for overhovedet at kunne komme ind i Qatar. Det betyder, at mange starter deres ophold i ørkenstaten med en enorm gæld, de først skal betale af, før de kan begynde at tjene penge. Derfor er de reelt fanget. Flere migrantarbejdere har oplevet at få inddraget deres pas og tilbageholdt løn, så det har været umuligt for dem at forlade landet. En praksis, der efter vores bedste overbevisning er rendyrket slaveri.

Dertil skal man lægge tvunget arbejde i 40-50 graders varme fra tidligt om morgenen til sent om aftenen, en ussel mindsteløn på 200 dollars om måneden og uhumske sanitære forhold, der har været særligt problematiske under coronakrisen. Forhold, som mange ikke overlever.

Det er absurd, at FIFA og det internationale samfund blot ser til, mens Qatar – verdens suverænt rigeste land pr. indbygger – udsætter fattige gæstarbejdere for tvangsarbejde og dødelige arbejdsforhold. Qatar har lovet bod og bedring, men indtil videre har der ikke været andet end løgn, svindel og bedrag. Det kan de nordiske lande og EU simpelthen ikke stå model til. Når historien om VM i Qatar skal skrives, skal vi som nationer kunne se os selv i øjnene. Det kan vi ikke, hvis vi deltager i en fodboldfest, der foregår i skyggen af tusindvis af tabte menneskeliv og endnu flere ødelagte skæbner.

Fodboldforbundene har ad flere omgange besøgt Qatar og kritiseret de åbenlyse brud på menneskerettighederne i samarbejde med fagforeninger og Amnesty International. Det er sådan set godt. Men strategien med at føre 'kritisk dialog' har en grænse, der for længst er overskredet. En tyrannisk diktator som emiren af Qatar lytter ikke til kritisk dialog. Det eneste, han har respekt for, er fordømmelse og masseboykot af slutrunden. Det er på tide at tage langt hårdere midler i brug.

UNR opfordrer til:

- At de nordiske lande boykoter VM i Qatar og alle fremtidige sportsevents med overtrædelser af menneskerettigheder i forbindelse med afholdelse af eventet.
- At de nordiske lande offentligt kritiserer menneskerettighedskrænkelser og slavearbejde i forbindelse med VM i Qatar 2022.
- At de nordiske lande indfører økonomiske sanktioner imod Qatar.
- At de nordiske lande med trusslen om boykot presser på for at FIFA flytter VM til en anden lokation.

20. Det nordiske diplomati skal træde ind i det 21-århundrede

Norden og verden er trådt ind i det 21. århundrede og det skal afspejle sig i den nordiske udenrigspolitik. Stater er ikke længere de eneste aktører på verdensscenen og for stadig at have en rolle at spille må Norden gøre strategisk brug af sine midler til at fremme nordiske grønne løsninger og sikre sine interesser over for verdens største virksomheder.

Et stærkere nordisk samarbejde

Vi er nødt til at prioritere vores udenrigspolitiske midler skarpt, så vi har mulighed for at sætte en målrettet indsats ind der, hvor det gælder. Derfor skal vi have et øget fællesnordisk repræsentantskab. Vi bør udnytte vores nordiske værdifællesskab til at sikre stærke nordiske repræsentationer i stater vi i dag har svært ved at dække. På den måde opnår vi en markant

fællesnordisk interessevaretagelse og frigiver midler vi kan bruge, på at flytte det nordiske diplomati ind i det nye årtusind.

Et nyt digitalt diplomati

I dag ser vi, at tech-giganterne Facebook, Amazon, Apple og Google har opnået en størrelse uden historisk sidestykke. I Norden kan det diskuteres, hvorvidt flere af deres løsninger i dag reelt kan sammenlignes med kritisk infrastruktur. Vi ser for eksempel, at store dele af civilsamfundet er organiseret på Facebook eller rykket online. De nordiske lande viste vejen frem med verdens første tech-ambassadør, men vi er nødt til at styrke denne indsats til at sikre en stærk nordisk repræsentation og interessevaretagelse i verdens innovative hotspots i en verden der i stigende grad bliver domineret af kommercielle hensyn.

Norden bør fokusere på grønt diplomati.

Nordisk diplomati bør målrettes til at fremme nordiske grønne løsninger til at løse klimakrisen og udnytte vores position som foregangslande og sikre nordiske virksomheders rolle i denne. Ligesom vi har tech-ambassadører skal Norden også have flere klimaambassadører, hvis primære rolle er at sikre nordiske grønne arbejdspladser og eksport af vores løsninger til hele verden. Vi skal ikke blot gå forrest som foregangslande, men aktivt udnytte vores ekspertise til at fremtidssikre nordiske arbejdspladser og aktivt skubbe på for socialt retfærdig grøn forandring i verden.

Udenrigs- og udviklingspolitik med ligestilling i fokus

Norden bør føre en udenrigs- og udviklingspolitik, som fremmer ligestilling i hele verden. Det betyder at særligt kvinder og LGBTQ+-personers rettigheder og muligheder bliver et fokusområde på alle niveauer i de nordiske udenrigs- og udviklingsministerier, hvor der tages udgangspunkt i de tre R'er: Rettigheder, repræsentation og ressourcer.

UNR kræver:

- Større diplomatisk samarbejde på tværs af de nordiske lande med bredere undersøgelse af mulighederne for nordisk fællesrepræsentation
- At mulighederne for fællesnordisk repræsentation og interessevaretagelse ved verdens hotspots for grøn og digital udvikling undersøges nærmere ved tech- og klimaambassadører
- At der fra nordisk side føres en udenrigs- og udviklingspolitik, hvor projekter i højere grad fremmer LGBTQ+-personer og kvinders rettigheder.

34. Värna den nordiska passunionen

Alltsedan 1952 har det varit möjligt att resa mellan de nordiska länderna utan att behöva uppvisa pass eller annan resehandling. Först flera decennier senare infördes en liknande passfrihet inom ramen för Schengensamarbetet, som har kommit att omfatta merparten av Europas länder. Den

långa historien av fri rörlighet inom Norden har främjat samarbetet länderna emellan och har skapat goda förutsättningar för alltifrån arbetsmarknaden till turismen.

I exceptionella lägen kan det av säkerhetsskäl vara befogat att införa säkerhetskontroller. På senare år har emellertid såväl den nordiska passunionen som Schengensamarbetet fått utstå stora påfrestningar — först i samband med den stora migrationsvågen 2015 och nu senast under coronapandemin. I vilken omfattning länderna i samarbetet får tillämpa "tillfälliga inre säkerhetskontroller" regleras i den så kallade Schengenkodexen. Där framgår att kontrollerna kan förlängas till maximalt två års löptid. Detta till trots har Sverige, Norge och Danmark under sex års tid, i varierande omfattning, tillämpat dylika kontroller.

Den nordiska passunionen är en bärande pelare i det nordiska samarbetet. När nu pandemin klingar av är det av yttersta vikt att den fria rörligheten inom Norden värnas.

UNR anser att:

- den nordiska passunionen ska värnas.
- rörelsefriheten inom Norden bara får inskränkas i exceptionella lägen när ingen annan åtgärd är tillräcklig.

4. UNR:S PRESIDIUUM 2021-2021

Förbundet Nordens socialdemokratiske ungdom (Socialdemokratiska gruppen)

President: Rasmus Emborg

Suppleant: Kristian Fagerli

Utskott: Presidiet

Kristdemokratisk ungdom i Norden (Mittengruppen)

Vicepresident: Annika Lyytikäinen

Suppleant: Andreas Salomonsson

Utskott: Kunskap och Kultur

Nordisk Friheds Ungdom (Nordisk Frihet)

Presidiedlem: Robin Lennartsson

Suppleant: Christian Bülow

Utskott: Kunskap och Kultur

Socialistisk ungdom i Norden (Nordisk grön vänster)

Presidiedlem: Eva Davidsdottir

Suppleant: Ava Rudberg

Utskott: Hållbart

Nordiska Centerungdomens Förbund (Mittengruppen)

Presidiedlem: Anne Jensdatter

Suppleant: Maria Pulkka

Utskott: Tillväxt

Nordens Liberale Ungdom (Mittengruppen)

Presidiedlem: Kristian Lausten Madsen

Suppleant: Martine Tennholm

Utskott: Hållbart

Nordisk Ungkonservativ Union (Konservativa gruppen)

Presidiedlem: Oscar Sameland

Suppleant: Sebastian Joubert Skotte
Kaimson

Utskott: Tillväxt

Grön Ungdom i Norden (Mittengruppen)

Presidiedlem: Aida Almakari

Suppleant: Elin Ekanger

Utskott: Välfärd

Föreningarna Nordens Ungdomsförbund (observatör)

Presidiedlem: Dag Henrik Nygård

Suppleant: Karin Cederlöf

Utskott: Välfärd